

**TRYB I ZASADY PRZEPROWADZANIA
LUSTRACJI ORGANIZACJI SPÓŁDZIELCZYCH**

§ 1.

I. Postanowienia ogólne

1. Niniejszy dokument określa:

- 1) cele i rodzaje lustracji organizacji spółdzielczych;
- 2) tryb i zasady przeprowadzania lustracji oraz dokumentowania jej ustaleń;
- 3) obowiązki i uprawnienia lustratora oraz spółdzielni w czasie lustracji;
- 4) tryb i zasady postępowania przy ujawnianiu szkód i czynów noszących znamiona przestępstwa;
- 5) tryb i zasady postępowania polustracyjnego;
- 6) tryb i zasady postępowania odwoławczego.

2. Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- 1) spółdzielni – należy przez to rozumieć również każdą inną jednostkę organizacyjną spółdzielczości;
- 2) radzie nadzorczej – należy przez to rozumieć również komisję rewizyjną powołaną stosownie do postanowień ustawy Prawo spółdzielcze;
- 3) zarządzie – należy przez to rozumieć również likwidatora w spółdzielni w likwidacji;
- 4) lustratorze – należy przez to rozumieć również zespół lustracyjny;
- 5) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz.U. 2020 poz. 275);
- 6) KRS – należy przez to rozumieć Krajową Radę Spółdzielczą;
- 7) pracownikowi – należy przez to rozumieć również członka spółdzielni produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie;
- 8) zarządzającym lustrację – należy przez to rozumieć Krajową Radę Spółdzielczą, spółdzielcze związki rewizyjne oraz właściwego Ministra;
- 9) protokole lustracji – należy przez to rozumieć autorskie dzieło lustratora zgodne z niniejszym dokumentem.

§ 2.

1. Celem lustracji jest:

- 1) sprawdzenie przestrzegania przez spółdzielnię przepisów prawa i postanowień statutu;
- 2) zbadanie przestrzegania przez spółdzielnię prowadzenia przez nią działalności w interesie ogółu członków;
- 3) kontrola gospodarności, celowości i rzetelności realizacji przez spółdzielnię jej celów ekonomicznych, socjalnych oraz kulturalnych;
- 4) wskazywanie członkom na nieprawidłowości w działalności organów spółdzielni;
- 5) udzielanie organizacyjnej i instruktażowej pomocy w usuwaniu stwierdzonych nieprawidłowości oraz w usprawnieniu działalności spółdzielni.

2. Badanie lustracyjne prowadzi się biorąc pod uwagę następujące kryteria:

- 1) legalności – tj. zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, statutu, regulaminami i uchwałami organów statutowych spółdzielni;
- 2) gospodarności – tj. celowego i oszczędnego dysponowania środkami na zasadach rachunku ekonomicznego przy zapewnieniu korzyści członkom spółdzielni oraz wykazywanej należytej dbałości o właściwe zabezpieczenie majątku;
- 3) rzetelności – tj. dokumentowania czynności zgodnie ze stanem rzeczywistym.

§ 3.

Lustracje dzielą się na pełne, częściowe i określonych zagadnień.

II. Tryb i zasady przeprowadzania lustracji oraz dokumentowania jej ustaleń

§ 4.

1. Związek rewizyjny przeprowadza lustracje w spółdzielniach, które są w nim zrzeszone. Może również przeprowadzić lustrację w spółdzielni niezrzeszonej, jeżeli przedmiot jego działalności statutowej odnosi się do spółdzielni, których podstawy prawne funkcjonowania zostały określone przepisami:

- 1) Ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2020 r. poz. 275, z późn. zm.), oraz
- 2) Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 845, z późn. zm.), lub
- 3) Ustawy z 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2020 r. poz. 449 z późn. zm.), lub
- 4) Ustawy z 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2412, z późn. zm.), lub

- 5) Ustawy z 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1205 z późn. zm.), lub
 - 6) Ustawy z 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. z 2018 r. poz. 2073), lub
 - 7) Ustawy z dnia 15 września 2000 roku o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1026).
2. Zasady odpłatności lustracji każdorazowo są ustalane przez zarządzającego lustrację.
 3. Zarządzający lustrację jej zakres i rodzaj określa w umowie z lustrowaną organizacją spółdzielczą, uwzględniając przedmiot prowadzonej przez nią działalności.
 4. Przeprowadzenie lustracji przez związek rewizyjny niespełniający warunków wskazanych w ust. 1 traktuje się jako brak realizacji obowiązku wynikającego z art. 91 § 1 i 1¹ ustawy Prawo spółdzielcze.

§ 5.

1. Lustrację mogą przeprowadzać wyłącznie osoby posiadające uprawnienia lustracyjne nadane przez Krajową Radę Spółdzielczą, spełniający kryteria określone w uchwale nr 21/2018 Zgromadzenia Ogólnego KRS.
2. Upoważnienia do przeprowadzenia lustracji udziela lustratorowi zarządzający lustrację zgodnie z reprezentacją.
3. Upoważnienie o którym mowa w § 5 ust. 2 powinno być wydane przez dwóch członków Rady Nadzorczej wskazanych uchwałą rady nadzorczej, w przypadku wykonywania lustracji przez członka zarządu związku rewizyjnego.

§ 6.

1. Do przeprowadzenia lustracji nie wyznacza się osób powiązanych z lustrowaną spółdzielnią umowami zlecenia czy umowami o dzieło przez ostatnie pięć (5) lat.
2. Lustrator nie może przeprowadzać lustracji spółdzielni, w której:
 - 1) jest członkiem lustrowanej spółdzielni;
 - 2) jest pracownikiem lub był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez ostatnie pięć (5) lat;
 - 3) jest członkiem organu samorządowego lub pełnił funkcję członka organu samorządowego przez ostatnie trzy (3) lata;
 - 4) jest współmałżonkiem, względnie krewnym w linii prostej pracownika zajmującego kierownicze stanowisko w spółdzielni.
3. Lustratorem w spółdzielni mieszkaniowej nie może być osoba będąca członkiem zarządu

jakiegokolwiek spółdzielni mieszkaniowej, prokurentem, likwidatorem, a także zatrudniony lub świadczący usługi na rzecz jakiegokolwiek spółdzielni mieszkaniowej główny księgowy, radca prawny lub adwokat. Zakaz ten stosuje się także do innych osób, o ile podlegają członkowi zarządu, likwidatorowi lub głównemu księgowemu.

4. Lustrator obowiązany jest złożyć zarządzającemu lustrację oświadczenie o niezależności od podmiotu lustrowanego, a w szczególności o braku istnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1-3 oraz o wypełnieniu obowiązku odbycia szkoleń organizowanych przez Krajową Radę Spółdzielczą lub związek rewizyjny, zgodnie z uchwałą nr 21/2018 Zgromadzenia Ogólnego KRS z dnia 18 grudnia 2018 r. (Monitor Spółdzielczy z 2018 r. nr 6 poz. 38).
5. Lustrator nie może wykonywać czynności lustracyjnych przeprowadzanych bezpośrednio w trzech (3) następujących po sobie badaniach lustracyjnych w tej samej spółdzielni.
6. W przypadku przeprowadzenia lustracji przez lustratora niespełniającego warunków określonych w § 6 niniejszego dokumentu skutkuje koniecznością powtórzenia badania lustracyjnego na koszt zarządzającego lustrację.

§ 7.

Spółdzielnia może wystąpić w każdym czasie o przeprowadzenie lustracji całości lub części jej działalności albo tylko określonych zagadnień. Lustracja może być przeprowadzona na żądanie walnego zgromadzenia, rady lub 1/5 członków spółdzielni.

§ 8.

1. Lustracja może być prowadzona przez jedną osobę lub zespołowo.
2. Zarządzający lustrację zespołową wyznacza kierownika zespołu.
3. Kierownik zespołu ustala podział zadań między członków zespołu oraz kieruje przebiegiem lustracji, jak również jest uprawniony do żądania od pozostałych członków zespołu uzupełnienia materiałów bądź odmowy przyjęcia materiałów, które uzna za niewystarczające.
4. Za prawidłowość ustaleń dokonanych przez członków zespołu lustracyjnego odpowiedzialni są członkowie zespołu dokonujący ustaleń.

§ 9.

1. Lustrator jest zobowiązany do zapoznania się z materiałami z poprzedniej lustracji i innych kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w okresie objętym bieżącą lustracją oraz sprawdzenia realizacji zaleceń pokontrolnych.

2. Lustrator jest zobowiązany do zapoznania się z dokumentami spraw sądowych prawomocnie zakończonych, dotyczących badanego okresu i opisanie ich skutków dla organizacji spółdzielczej.
3. Sprawy będące przedmiotem postępowania sądowego, organów ścigania oraz kontroli uprawnionych instytucji są wyłączone z badania lustracyjnego.

§ 10.

1. Lustrator przeprowadza lustrację zgodnie z trybem i zasadami, określonymi w niniejszym dokumencie.
2. Lustrator sporządza projekt wystąpienia polustracyjnego dla zarządzającego lustrację.
3. Lustrator jest zobowiązany do udziału w postępowaniu wyjaśniającym w sprawach zastrzeżeń zgłoszonych do ustaleń lustracji.

§ 11.

1. Lustrator, w toku wykonywania czynności lustracyjnych jest uprawniony do:
 - 1) dostępu do wszystkich pomieszczeń i urzędów spółdzielni;
 - 2) przeglądania wszystkich akt i dokumentów oraz sporządzania odpisów i wyciągów, w tym także ich kopiowania. Dokumenty o wyjątkowym znaczeniu dla gospodarki spółdzielni mogą być kopiowane w uzgodnieniu z zarządem spółdzielni;
 - 3) sprawdzania stanu składników majątkowych spółdzielni oraz wnioskowania zarządzenia kontrolnych spisów rzeczowych składników majątkowych;
 - 4) występowania do organów spółdzielni o udzielenie pisemnych lub ustnych wyjaśnień, a także żądania w podobnej formie wyjaśnień od pracowników spółdzielni w zakresie spraw objętych badaniem.
2. Lustrator nie może odmówić przyjęcia ustnych bądź pisemnych wyjaśnień w zakresie spraw objętych lustracją, złożonych lustratorowi z własnej inicjatywy przez organy samorządowe spółdzielni lub pracowników. Fakt takiego przyjęcia winien być ujęty w treści protokołu lustracji, załączając ich formę pisemną.
3. W czasie lustracji zarząd spółdzielni obowiązany jest do zapewnienia lustratorowi odpowiednich warunków technicznych do wykonywania czynności lustracyjnych, a w szczególności do:
 - 1) zapewnienia właściwych warunków pracy poprzez przydzielenie na czas trwania lustracji odpowiedniego pomieszczenia do pracy i warunków technicznych;
 - 2) zlecenia sporządzenia niezbędnych kserokopii i odpisów dokumentów, zestawień, protokołów;
 - 3) zlecenia przedstawienia żądanych materiałów i dokumentów;

- 4) zapewnienia pomocy przy sprawdzaniu stanu rzeczywistego składników majątkowych;
 - 5) delegowania do udziału w lustracji pracownika kontroli wewnętrznej, o ile spółdzielnia zatrudnia takiego pracownika.
4. W przypadku nie zastosowania się zarządu spółdzielni do wymogów określonych w ust. 3 lustrator bądź kierownik zespołu lustracyjnego niezwłocznie składa udokumentowaną informację pisemną zarządzającemu lustrację, z kopią do wiadomości przewodniczącego rady nadzorczej spółdzielni.
 5. Zarządzający lustrację w terminie 7 dni od otrzymania informacji, występuje do rady nadzorczej z wnioskiem o bezzwłoczne spowodowanie wypełnienia warunków przeprowadzenia lustracji.
 6. W przypadku, w którym organy samorządowe spółdzielni nie zapewnią w wyznaczonym terminie warunków określonych w ust. 3, zarządzający lustrację podejmuje czynności prawne zmierzające do wykorzystania przepisów określonych w art. 267c pkt. 2 ustawy.

§ 12.

1. Lustrator ma obowiązek osobiście lub za pośrednictwem zarządu niezwłocznie zawiadomić o swoim przybyciu do spółdzielni przewodniczącego rady nadzorczej, a w razie jego nieobecności, osobę zastępującą przewodniczącego oraz poinformować go o zakresie lustracji, jak również uzgodnić z nim formy i zakres współdziałania oraz uczestnictwa rady nadzorczej w czasie lustracji.
2. Udział rady nadzorczej w lustracji polega na:
 - 1) omówieniu z lustratorem dotychczasowych wyników pracy rady i ich komisji;
 - 2) wskazaniu lustratorowi spraw i zagadnień, na które należy zwrócić szczególną uwagę, a które lustrator obowiązany jest uwzględnić, o ile wiążą się one tematycznie z zakresem przedmiotowym badań i istnieją możliwości pogłębienia lub rozszerzenia badań w tym zakresie w ramach czasu określonego na przeprowadzenie lustracji;
 - 3) wyznaczeniu osób upoważnionych do roboczych kontaktów z lustratorem w trakcie lustracji.
3. W przypadku wyznaczenia przez radę nadzorczą osób upoważnionych do uczestnictwa w czynnościach lustracyjnych, lustrator na żądanie tych osób nawiązuje z nimi kontakt.

§ 13.

Lustrator obowiązany jest udzielać członkom organów samorządowych i pracownikom spółdzielni instruktażu, w zakresie lustrowanych zagadnień.

§ 14.

Sporządzony i podpisany przez osoby wymienione w § 20 niniejszego dokumentu protokół lustrator doręcza po jednym egzemplarzu: radzie nadzorczej, zarządowi spółdzielni oraz organowi zarządzającemu lustrację, a w przypadku przewidzianym w art. 93a § 2 ustawy, również ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

§ 15.

1. Protokół lustracji powinien zawierać w szczególności:

1) informacje wstępne:

- a) pełną nazwę spółdzielni, jej adres, NIP, regon, numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, numer telefonu i faksu oraz e-mail,
- b) datę rozpoczęcia i zakończenia lustracji,
- c) imię i nazwisko lustratora oraz nazwę jednostki zarządzającej lustrację,
- d) określenie przedmiotu lustracji oraz okresu objętego lustracją,
- e) w przypadku lustracji prowadzonej przez zespół lustratorów określenie zakresu ustaleń dokonanych przez poszczególnych członków zespołu,
- f) imiona i nazwiska członków zarządu i pełnomocników zarządu, od kiedy pełnią funkcję, ewentualne zmiany na tych stanowiskach, rejestracja tych zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym.
- g) informację o powiadomieniu rady nadzorczej o lustracji i ewentualnym zakresie udziału członków rady nadzorczej w lustracji;

2) ustalenia lustracji;

3) informacje o stanie rozrachunków z tytułu składek należnych Krajowej Radzie Spółdzielczej i związkowi rewizyjnemu, do którego spółdzielnia należy;

4) integralną częścią protokołu lustracji jest protokół ze sprawdzenia sporządzonego rocznego sprawozdania finansowego spółdzielni w przypadku nie badania go obligatoryjnie corocznie w trybie określonym art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) – stanowiący załącznik do protokołu lustracji.

5) informacje końcowe:

- a) wykaz załączników,
- b) data podpisania protokołu przez zarząd,
- c) potwierdzenie odbioru protokołu.

§ 16.

1. Badania lustracyjne i ich wyniki są zapisywane w protokole w postaci odpowiednio sformułowanych „ustaleń lustracyjnych”. Przez ustalenia lustracyjne należy rozumieć zapis protokołu, stwierdzający czy stan faktyczny w zakresie badanej sprawy jest zgodny z zasadami legalności, rzetelności i gospodarności.
2. Ustalenia lustracji – opisuje się w protokole lustracji, który powinien zawierać fakty stwierdzone przez lustratora, stanowiące podstawę do oceny działalności lustrowanej spółdzielni w badanym zakresie, a w szczególności konkretne nieprawidłowości, z uwzględnieniem ich przyczyn i skutków, skali i tendencji tych nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.
3. Lustrator dokonuje ustaleń lustracji na podstawie dowodów, do których zalicza się w szczególności dokumenty i dowody rzeczowe, oględziny, jak również pisemne wyjaśnienia i oświadczenia złożone przez organy samorządowe spółdzielni i pracowników spółdzielni.
4. Dokumentami są w szczególności: księgi, kartoteki, rejestry, ewidencje, plany, wykazy, zestawienia i wydruki komputerowe, sprawozdania, dzienniki, protokoły, umowy, faktury, korespondencja, notatki służbowe, dokumenty pokontrolne.
5. Dowodami rzeczowymi są w szczególności wzory oraz próbki wyrobów, półfabrykatów, materiałów i surowców. Pobrane dowody rzeczowe powinny być udokumentowane protokołem i odbywać się w obecności osób upoważnionych przez zarząd lustrowanej jednostki.
6. Oświadczenia i wyjaśnienia złożone na piśmie do protokołu lustracji przez członków organów i pracowników spółdzielni, mają charakter pomocniczy i uzupełniający ustalenia lustracji wynikające z pozostałych dowodów, o których mowa w ust. 3. Posługiwanie się nimi możliwe jest jedynie w przypadkach, w których brak jest innych dowodów.
7. Lustrator może dokonać oględzin obiektów i urządzeń. Oględzin dokonuje się w obecności osoby upoważnionej lub komisji powołanej przez zarząd lustrowanej jednostki. Z oględzin sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisuje lustrator, osoba obecna przy oględzinach albo członkowie komisji.
8. Lustrator zleca jednostce lustrowanej sporządzenie niezbędnych dla lustracji odpisów oraz wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń opartych na dokumentach, które dla potrzeb lustracji są potwierdzane przez upoważnione do tego osoby. Zestawienia i obliczenia wynikające z dowodów i ksiąg rachunkowych poświadczą główny księgowy lub osoba wykonująca czynności księgowo.

9. Dokumenty i ich ewidencję lustrator sprawdza pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym, a w szczególności bada ich legalność, kompletność i rzetelność sporządzenia.
10. W razie stwierdzenia nieprawidłowości, przyczyn i okoliczności ich powstania oraz ich skutków, a w szczególności spowodowania szkód i strat (również z tytułu nadzoru) należy pobrać od odpowiednich osób pisemne wyjaśnienia.
11. Lustrator powołuje się w protokole na:
 - 1) dowody rzeczowe,
 - 2) odpisy, wyciągi i kopie dokumentów (analizy ekonomiczne),
 - 3) protokoły sprawdzenia stanu składników majątkowych (gotówki, zapasów, itp.), oględzin,
 - 4) oświadczenia i wyjaśnienia złożone na piśmie,
 - 5) opinie biegłych..
12. Lustrator obowiązany jest podać w protokole lustracji zastosowaną metodę badań oraz cechy badanych dokumentów (nazwa, data, numer, pozycja księgową, itp.). W przypadku badania wszystkich dowodów określonego rodzaju w danym okresie, wystarczy podać cechy pierwszego i ostatniego lub okres, za który je badano.

§ 17.

1. Lustrator może wnioskować o komisyjne sprawdzenie stanu środków pieniężnych w kasie i innych składników majątkowych spółdzielni.
2. Sprawdzenie o którym mowa w ust. 1, odbywa się w obecności osoby odpowiedzialnej za sprawdzane składniki majątkowe, a w razie jej nieobecności – komisji powołanej przez zarząd.
3. Z czynności sprawdzenia stanu środków pieniężnych i innych składników majątkowych sporządza się protokół, który jest podpisywany przez:
 - 1) osobę odpowiedzialną za dane składniki majątkowe;
 - 2) osoby obecne przy sprawdzaniu.

§ 18.

1. Ustalenia lustracji należy formułować zwięźle i ujmować je w protokole w grupach tematycznych.
2. W protokole lustracji nie należy ujmować własnych ocen i opinii. Lustrator powinien podać uchybienia, jakie zostały usunięte w trakcie lustracji.
3. W razie stwierdzenia nieprawidłowości należy:
 - 1) określić na czym one polegają oraz podać ich rozmiary i częstotliwość ich występowania;

- 2) wskazać konkretne fakty (przykłady), przyczyny i okoliczności ich powstania oraz ujemne skutki, a w szczególności rozmiary spowodowanych szkód i strat, a także wskazać osoby odpowiedzialne oraz współodpowiedzialne (również z tytułu braku nadzoru) za spowodowanie szkód i strat, pobrać od nich pisemne wyjaśnienia przyczyn i okoliczności ich powstania.
4. W toku czynności lustracyjnych lustrator powinien poinformować zarząd spółdzielni lustrowanej o stwierdzonych uchybieniach i nieprawidłowościach, wskazując równocześnie na celowość i możliwość niezwłocznego podjęcia środków zapobiegawczych i usprawniających. Dobór środków zapobiegawczych i usprawniających pozostawia się uznaniu zarządowi lustrowanej spółdzielni, spośród zgłaszanych przez lustratora propozycji i wniosków.

§ 19.

1. W razie ujawnienia w toku czynności lustracyjnych czynów noszących znamiona przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, lustrator obowiązany jest:
 - 1) zabezpieczyć dowody świadczące o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
 - 2) opracować oddzielny protokół;
 - 3) powiadomić zarządzającego lustracją.
2. W celu podjęcia właściwego postępowania sporządzony protokół lustrator przedkłada radzie nadzorczej i zarządowi oraz zarządzającemu lustrację. Wniosek o ewentualne skierowanie sprawy do organów ścigania organ zarządzający lustrację przekazuje radzie nadzorczej, a gdy nieprawidłowości dotyczą członków rady nadzorczej, lub członków zarządu – zarządzający lustrację powiadamia organy ścigania.
3. Zabezpieczenie dowodów następuje w sposób gwarantujący ich nienaruszalność przez przechowanie ich w lustrowanej spółdzielni w zabezpieczonym schowku lub pomieszczeniu, albo przez opieczętowanie i oddanie ich na przechowanie kierownikowi lub innemu pracownikowi lustrowanej spółdzielni za pokwitowaniem, które dołącza się do protokołu, o którym mowa w § 15 niniejszego dokumentu.
4. Z czynności zabezpieczenia dowodów lustrator sporządza odrębny protokół załączając go do protokołu, o którym mowa w § 15 niniejszego dokumentu.
5. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach zabezpieczenie dowodów może również nastąpić w drodze protokolarnego ich zabrania przez lustratora i dołączenia do protokołu, o którym mowa w § 15 niniejszego dokumentu.
6. Protokół, o którym mowa w ust. 1 powinien zawierać:
 - 1) nazwę i adres spółdzielni oraz imię i nazwisko lustratora, który prowadził lustrację;

- 2) opis czynu posiadającego cechy uzasadniające podejrzenie popełnienia przestępstwa;
 - 3) wskazanie dokumentów świadczących o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
 - 4) wskazanie załączników stanowiących wykaz dokumentów, odpisów i kserokopii;
 - 5) podpisy zarządu, lustratora i innych osób uczestniczących w lustracji.
7. Jeżeli w toku lustracji lustrator dokona ustaleń nasuwających podejrzenie popełnienia przestępstwa, powinien w trakcie lustracji sporządzić w tej sprawie informację lustracyjną zawierającą szczegółowy opis czynu noszącego znamiona przestępstwa i okoliczności jego popełnienia. Informację tę, niezwłocznie po jej sporządzeniu, lustrator przedkłada radzie nadzorczej i zarządowi spółdzielni oraz zarządzającemu lustrację celem podjęcia decyzji w sprawie złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa właściwemu organowi ścigania.

§ 20.

1. Protokół lustracyjny podpisują:
 - 1) lustrator/każdy z lustratorów;
 - 2) zarząd (zgodnie z reprezentacją);
 - 3) likwidator gdy spółdzielnia jest w likwidacji.
2. Główny Księgowy i członkowie rady nadzorczej, którzy uczestniczyli wyłącznie w czynnościach udokumentowanych odrębnymi protokołami stanowiącymi załącznik do protokołu lustracji, podpisują tylko te załączniki.
3. Podpisy osób reprezentujących spółdzielnię powinny być złożone pod klauzulą: „Do stwierdzeń zawartych w protokole lustracji zastrzeżeń nie wnosimy” lub „Do stwierdzeń zawartych w protokole lustracji wniesiemy zastrzeżenia w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu”.
4. Jeżeli po zapoznaniu się z treścią sporządzonego protokołu, a przed jego podpisaniem przez zarząd, złożone zostaną umotywowane zastrzeżenia do konkretnych sformułowań i danych zawartych w protokole, lustrator jest obowiązany dodatkowo je zbadać i w uzasadnionych przypadkach dokonać stosownych zmian w treści protokołu.
5. W sytuacjach, kiedy po dokonaniu uzupełniających badań lustracyjnych zarząd nadal odmawia podpisania protokołu z lustracji, protokół ten pod datą stwierdzającą zakończenie badań lustracyjnych podpisuje lustrator. O odmowie podpisania protokołu przez zarząd i jej przyczynach, lustrator zamieszcza w protokole stosowną informację.
Postępowanie polustracyjne zostaje wszczęte na zasadach określonych w niniejszym dokumencie, z uwzględnieniem § 23 ust. 5.

6. Zarząd po otrzymaniu protokołu lustracji powinien niezwłocznie podjąć we własnym zakresie środki do usunięcia udokumentowanych w protokole uchybień, zaniedbań i nieprawidłowości.
7. Protokół ma moc dokumentu urzędowego.
8. Zarząd obowiązany jest na żądanie członka spółdzielni udostępnić mu do wglądu protokół lustracji i wnioski polustracyjne, a także informację o ich realizacji.
9. Protokoły z lustracji spółdzielcze związki rewizyjne oraz Krajowa Rada Spółdzielcza przechowują co najmniej przez dziesięć lat, o ile odrębne przepisy prawa nie przewidują terminu dłuższego.

§ 21.

Fakt przeprowadzenia lustracji lustrator wpisuje do książki kontroli prowadzonej przez spółdzielnię.

III. Postępowanie polustracyjne

§ 22.

Celem postępowania polustracyjnego jest:

- 1) wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości;
- 2) usprawnienie działalności spółdzielni;
- 3) uniknięcie w przyszłości powtarzania się stwierdzonych błędów i niedociągnięć.

§ 23.

1. Postępowanie polustracyjne obejmuje zorganizowanie po zakończeniu lustracji posiedzenia rady nadzorczej w celu przedstawienia wyników lustracji oraz wniosków polustracyjnych organu zarządzającego lustrację.
2. W posiedzeniu rady nadzorczej, na którym prezentowane przez lustratora są wyniki lustracji, uczestniczą członkowie zarządu. W posiedzeniu uczestniczyć mogą również przedstawiciele związku rewizyjnego zarządzającego lustrację lub Krajowej Rady Spółdzielczej.
3. Omówienie, o którym mowa w ust. 2, może się odbyć na najbliższym posiedzeniu rady nadzorczej, nie później jednak niż 30 dni licząc od dnia zakończenia lustracji.
4. Posiedzenie rady nadzorczej (konferencja polustracyjna) powinno być przez spółdzielnię protokołowane.

5. Przeprowadzający lustrację spółdzielni, związek rewizyjny bądź Krajowa Rada Spółdzielcza zobowiązane są, na podstawie protokołu lustracji i ewentualnych zastrzeżeń do niego, sporządzić i przekazać zarządowi i radzie nadzorczej zlustrowanej spółdzielni wnioski polustracyjne.
6. Wnioski polustracyjne podmiot zarządzający przekazuje w terminie 30 dni od dnia przekazania przez lustratora podpisanego zgodnie z § 20 ust. 1 protokołu.
7. Zarząd spółdzielni obowiązany jest zamieścić w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) informację o wnioskach wynikających z protokołu przeprowadzonej lustracji działalności spółdzielni. Wnioski z przeprowadzonej lustracji przedstawiane są przez radę nadzorczą.

§ 24.

1. W uzasadnionych przypadkach zarząd i rada nadzorcza spółdzielni może wystąpić z wnioskiem o korektę treści przekazanych im wniosków polustracyjnych przez podmiot przeprowadzający lustrację.
2. Wniosek o zmianie treści wniosków polustracyjnych wynikających z protokołu lustracji zarząd i rada nadzorcza spółdzielni składa zarządzającemu lustrację na piśmie w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia polustracyjnego.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 powinien zawierać:
 - 1) powołanie się na treść wniosków polustracyjnych, których zmiany wniosek dotyczy,
 - 2) wskazania okoliczności, które zdaniem wnioskodawcy dają podstawę do uchylecia stwierdzeń zawartych we wnioskach polustracyjnych,
 - 3) powołanie się na dowody świadczące o rozbieżności pomiędzy ustaleniami lustracyjnymi a wnioskami polustracyjnymi.
4. Zarządzający lustrację po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego lub uzupełniającego w terminie 30 dni od daty otrzymania wniosku wydaje stosowną decyzję, dokonując zmian treści wniosków polustracyjnych bądź nie uwzględnia wniosku organów spółdzielni. Tryb i zasady postępowania wyjaśniającego lub uzupełniającego w zależności od okoliczności i charakteru sprawy określa organ zarządzający lustrację. Decyzja ta jest ostateczna.

§ 25.

Niniejszy dokument ma zastosowanie do lustracji spółdzielni zarówno czynnych gospodarczo, jak i w likwidacji.

§ 26.

1. Lustracje związków rewizyjnych i gospodarczych przeprowadza Krajowa Rada Spółdzielcza na mocy art. 257 ustawy Prawo spółdzielcze i według zasad określonych w niniejszym dokumencie. Lustracja jest odpłatna, a wycenę jej kosztów wykonuje Krajowa Rada Spółdzielcza w oparciu o transparentne kryteria określone przez Zarząd KRS.
2. Związki rewizyjne corocznie dokonują aktualizacji informacji na potrzeby bazy danych KRS, o której mowa w art. 241 ww. ustawy i przekazują te informacje Krajowej Radzie Spółdzielczej najpóźniej do 30 marca następnego roku. Aktualizacja informacji odbywa się na zasadach i przy użyciu wzorów/formularzy określonych przez Zarząd KRS.